

Desgelijks ook de Geest komt onze zwakheden mede te hulp, want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, dat wil zeggen, zooals het overeenkomstig den heiligen en volmaakt wil des Heeren en naar het richtsnoer Zijner wet moet zijn.

Maar daar is meer.

De Geest zelf bidt voor ons.

Welk een gedachte!

Het is soms al zoo verkwikkend wanneer er met ons en voor ons gebeden wordt door menschen, die onze noden in oprechtheid voor den Heere dragen en Hem om hulp of uitkomst aanroepen.

Hoe troostrijk kan de ambtelijke voorbede zijn in het midden der vergaderde gemeente Gods of in de gezinnen, bij vreugd of smart, aan het ziekbed of in stervensnood.

Maar hoe hoog wij de voorbede door den dienst der menschen ook schatten, er is meer noodig.

Wij hebben den Geest Gods noodig als onzen Voorbidder, die voor ons, en met ons, en in ons bidt.

Die voorbede is volmaakt.

De Geest kent alle wegen des Heeren, waar de geloovige langs moet. Hij weet den weg naar Kanaän. De dorre woestijn en de diepe Jordaan hebben voor hem geen geheimen. Hij weet ook het einde, het doelwit der roeping Gods. Hij weet, dat ieder der pelgrims in Sion voor het aangezicht des Heeren moet verschijnen en er niemand mag worden gemist.

Hij weet ook, dat allen hier op aarde bekwaam gemaakt moeten worden om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht.

Die Geest kent ook het hart van den geloovige door en door. Hij peilt al uw zorgen en weegt al uw bezwaren.

Hij weet den toegang tot 's Vaders troon.

Hij bidt op goddelijke gronden en op volkomen wijze.

Wij vragen vaak om wat ons onthouden moet worden.

Die Geest bidt alleen om wat we hebben moeten en mogen, op wat ons toekomt uit Christus' offer en gehoorzaamheid, uit zijn zoenoffer en gerechtigheid.

Al wat de Heere Jezus daarboven voor Zijn gemeente bidt, dat bidt de Heilige Geest in het hart van het Kind Gods, terwijl het nog midden in den strijd des levens staat.

Dit gebed nu van den H. Geest in het hart der geloovigen is een onuitsprekelijk gebed, want de Geest — zoo zegt Paulus — bidt met onuitsprekelijke zuchtigen.

Om u in te denken wat daarmee bedoeld wordt moet ge u Paulus herinneren toen hij opgetrokken was in den derden hemel en daar onuitsprekelijke woorden beluisterde, dat wil zeggen, zulke die in gewone menschen taal niet te vertolken waren.

Zóó verheven, zoo diep en rijk, zoo zwaar van goddelijke gedachten, dat de taal der stervelingen er geen woorden voor heeft.

Desgelijks is nu ook het zuchten des Geestes.

Dit is zoo goddelijk-mysterieus, zoo heilig-intiem, daarbij zoo ernstig en krachtig, dat er onder engelen of menschen geen tongen zijn, hoe wel besprakt, die op eenigerlei wijze bekwaam zijn om het onder woorden te brengen.

Geen wonder, het gaat over niets minder dan over een heerlijkheid, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft en in het hart van een mensch niet is opgeklimmen.

Als ons geloof zich op deze dingen richt roepen we met bewonderende aanbidding uit: wat zijn we toch rijk!

Een Voorbidder in den hemel!

En ook een Voorbidder op de aarde!

Hoe kunnen we ons dan toch ooit arm en eenzaam voelen?

E. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

In de Donanlanden.

IV.

Prof. Sebestyén.

Onbetwist is professor Sebestyén de ziel der jonge Calvinistische beweging in Hongarije.

De oogen voor de waarheid en de schoonheid van het Calvinisme zijn hem tijdens zijn studietijd in Nederland eerst recht opengestaan.

Hoewel hij gelijk zoovele Hongaren te Utrecht studeerde, trok zijn hart al spoedig heen naar de Gereformeerde Kerken.

Kuyper en ook Bavinck, maar toch vooral Kuyper, maakten diepen indruk op hem.

En met een geest, gedrenkt door hun ideeën, keerde hij naar zijn vaderland terug.

Het verging hem niet, gelijk zoovele andere Hongaren, die wel nieuwe gedachten opdeden, maar ze in hun land slechts min of meer automatisch te pas brachten.

Zoo vindt men er Ritschlianen, adepten van de godsdiensthistorische school, mannen van het historisch kritisch onderzoek en welke andere theologische richtingen er ook mogen zijn, die eenvoud-

dig wat zij in het buitenland geleerd hebben, doorgeven, zonder dat het vleesch en bloed in hen is geworden.

Die theorieën liggen er bij hen boven op, maar worden niet gedragen door hun ziel.

Aan een bijzondere toepassing voor Hongarije hebben zij geen behoefte.

Zij nemen die vreemde geestesprodukten min of meer klakkeloos over.

Alzoo niet professor Sebestyén.

Dit is voor hem het groote probleem: in welken

speciaal vorm heeft het Calvinisme zich in Hongarije te openbaren.

Wie, al is het dan ook oppervlakkig, kennis heeft gemaakt met den Hongaarschen volksgeest, voelt dadelijk, dat het Calvinisme uit Nederland niet onveranderd kan worden geïmporteerd.

De historische vormen, die zich hier hebben ontwikkeld, daar te kopiëren, zou al dadelijk de Calvinistische aktie met onvruchtbaarheid slaan.

Natuurlijk biedt de Nederlandsche vorm van het Calvinisme een niet te onderschatten steun voor de vormgeving daar.

Toch verzwaart hij aan den anderen kant ook de moeilijkheden.

Iets dergelijks ervaart men op onze zendings-terreinen.

Kan men den Oosterling onze Westersche Calvinistische dogmatiek opdringen?

Eigenlijk stemt ieder toe, dat dit ongerijmd is.

Maar de Nederlander, die daar arbeidt, is ook doordrongen van de onmogelijkheid, om zelf den specifiek Oosterschen vorm uit te denken.

Hij hoopt, dat, wanneer eenmaal het Calvinisme tot een sterke inlandische beweging is geworden, de eigen Calvinistische gestalte daaraan vanzelf zal worden gegeven.

Tweeërlei strooming valt er waar te nemen.

De een meent, dat die Oostersche vormgeving van het Calvinisme zijdelings door den Westerschen zendingsarbeider in de hand moet worden gewerkt.

De ander is echter van oordeel, dat hij niet verder mag gaan dan zijn Westersche dogmatische stellingen aan de posten van zijn kerkgebouwen en ziekenhuizen aan te slaan, stelt de eigen vormgeving in het blauwe verschiet en troost er zich mee, dat de behoeften van de menschelijke ziel in den grond van de zaak overal en ten allen tijde dezelfde zijn.

Maar in Hongarije staat de zaak anders.

Daar is het Calvinisme onder de zonen van het land zelf tot herleving gekomen.

Nederland mocht hun als voorbeeld dienen.

Doch nu kunnen zij de specifieke vormgeving niet aan anderen overlaten, maar moeten die zelf ter hand nemen.

Zij kunnen die niet verschuiven naar later tijd, maar worden er dadelijk toe geroepen.

Bovendien hebben zij te zorgen, dat het heden-daagsche Hongaarsche Calvinisme zich ten volle aansluit bij het eigen rijke Calvinistische verleden.

Betrekkelijk is het gemakkelijker nieuw te bouwen, dan aan te knopen bij dat punt uit de traditie, waar de afwijking van het Calvinisme begon en naast het Nederlandsche Calvinisme de eigen variatie van het Hongaarsche Calvinisme te doen uitkomen.

Op kerkelijk gebied doen de verschillen zich reeds op.

Meer nog op politiek en sociaal terrein.

Het is een reusachtige arbeid, welke prof. Sebestyén en de zijnen hebben ondernomen in de kracht Gods.

Gelukkig zien zij de problemen.

En de middelen ontbreken ook niet, waarmee wij natuurlijk niet het oog hebben op de financiën.

Prof. Sebestyén heeft als hoogleeraar invloed op zijn studenten, een invloed, die duidelijk merkbaar is. Ook aan andere inrichtingen van Hooger Onderwijs doceeren professoren, die met hem eens geestes zijn. Benoemingen zijn voorts te wachten, welke hoopvol stemmen.

Dan bekleedt prof. Sebestyén ook kerkelijke functies en kan zoo den reformatorischen zuidersem in de kerk zelf nederleggen.

Daarenboven geeft hij leiding in het weekblad „De Calvinista Szemle”. Wel schrijft hij deze „Hongaarsche Heraut” niet alleen, maar de zorgen van de eindredactie plus de heele administratie drukken op hem.

Daarvoor heeft hij een afzonderlijk bureau met personeel. Dagelijks moet hij daar eenige uren doorbrengen.

Waarbij dan nog komt, dat de Hongaarsche lezers veel van een redakteur vergen. De rubriek „Correspondentie” is zeer gewild. Men vraagt van alles naar kindertreinen, over passen enz. enz. En de redakteur moet naar links en rechts telefoneren teneinde de juiste informatie te kunnen verstrekken. Zoo iets is bijna ondoenlijk. Toch behoort men terwille van het abonnementental zich dezer last te getroosten.

Nog een ander ongerief bestaat daarin, dat een schrijver in dag- of weekblad, dat in Hongarije uitkomt, meer dan overvoorzichtig moet zijn.

Het is haast onmogelijk zijn meening aangaande den een of anderneer te schrijven. Wanneer iemand een beoordeling van zijn daden of woorden on aangenaam vindt, gaat hij er licht toe over een justitieele aanklacht in te dienen tegen het blad, waarin die beoordeling voorkwam.

Een voorbeeld.

Juist toen ik in Budapest was, werd er in een proces tegen „De Calvinista Szemle” in eerste instantie uitspraak gedaan.

Wat was het geval?

Een der redacteuren of een inzender (dat wil ik kwijt zijn) had een artikel geschreven, waarin hij op de romaniserende Tendenzen wees, welke hij bij iemand meende te ontdekken.

Dadelijk begon de aldus beoordeelde een proces. Hoewel er voor de zeer gematigde beschuldiging bewijzen konden worden bijgebracht, werd „De Calvinista Szemle” veroordeeld tot een boete van twee duizend pengő of een kleine duizend gulden.

Natuurlijk wordt de hoofdredakteur daarvoor aangesproken, al heeft hij zelf aan de geïncrimineerde passage part noch deel.

Nu kan het zijn, dat het beroepshof het vonnis vernietigt.

Maar al is een zaak nog zoo eerlijk en een bestrijding nog zoo waar, steeds hangt den publicist een boete boven het hoofd.

Voor een blad als „De Calvinista Szemle”, dat over geen fondsen beschikt, is iets dergelijks bijna moordend.

De eenige manier om op den duur het leven te redden zal wel zijn de vorming van een fonds door de lezers, waaruit eventuele proceskosten kunnen worden bestreden, een proces-kaas dus.

Indien onze Nederlandsche pers aan zulke wetten onderworpen was, dan kon een groot deel van onze kerkelijke bladen wel worden opgedoekt.

En die er nog overbleven, zouden een Nederlandsch publiek niet bevredigen.

Voor vijanden van polemiek — die dikwijls zelf de bitterste polemisten zijn in hun afkeuring van anderer polemiek — zou een el dorado zijn geschapen, waarin zij het niet lang zouden kunnen uithouden, omdat er niets te kritiseren viel.

En door den Nederlander met zijn vrijheidszin ook in het dagelijksche leven zon dat dwanghuis spoedig verbroken worden.

Natuurlijk heeft de Hongaarsche wetgever deze bepalingen niet gemaakt om kerkelijke bladen te treffen. Hij wilde bepaaldelijk onfaire politieke uitingen tegengaan. Maar ook periodieken, welke geheel buiten de politiek staan, worden daarvan zeer dikwijls de dupe. Door het onfaire te weten, worden vaak onfaire praktijken te baat genomen.

Door al die moeiten moet prof. Sebestyén zich beeworsten.

Toch heeft hij een heerlijke taak.

Wij volgen al wat hij ter bevordering van het Hongaarsche Calvinisme doet met groote sympathie.

En waar wij helpen kunnen, hebben wij ook tot hulp bereid te zijn.

Bethesda.

Weinigen zijn er onder ons Gereformeerde volk, die Bethesda niet kennen.

Wanneer ik wilde pogen van deze stichting een uitvoerige beschrijving te geven, zou ik daardoor miskennen de zorg, welke mej. H. S. S. Kuyper zich onvermoeid gaf om Bethesda onder ons bekendheid en geliefdheid te verschaffen.

Evenwel mag ik er ook weer niet over zwijgen.

Want daarvoor heb ik aan deze inrichting te

aangename herinnering.

Ik geef hierbij twee foto's, welke naar ik meen, nog niet in onze illustraties verschenen, een van het nieuw aangebouwde gedeelte en een van het Zusterhuis.

Hoeveel da gastvrij En waar hinderlijk es gaarne met.

had, waarv erkentelijk Inzonderl zorgen van landsche, e het huwelij ik spel want zij ze Zeer vel

Zij heeft dan zich fend en h houden.

In de da ook een va den Studer

Het is z Hongaarsch verzochten.

Het is bij dergelijk v En to h

zij op deze willen leer Bethesda

pest hong Dat doet vinistisch l

Want s'n volk zich v haar bijna brand gebe steund.

Wordt ov in eere gh overtreffend

Eb en v Het is n nypende p

Van men conscientie schuld aan nen lust b

opeleid. Hielden treffelijkheid

Haalden naar benee

Lieten z lieven drij te leiden

dienen vie En er zij geweest, d

Niet gaa logische st

Hoeveel gezonde Nederlanders hebben in Bethesda gastvrijheid gevonden!

En waar ik geplaatst werd door een klein, maar kinderlijk euvel, hebben Dr. en Mevrouw Biberauer gaarne met het gebrek van hun gast godduld ge-

Nieuw aangebouwd gedeelte.

had, waarvoor ik hun bij deze van harte mijn erkentelijkheid betuig.

Inzonderheid denk ik ook aan de vriendelijke zorgen van Dr. Nemet, die welhaast met een Nederlandsche, een dochter van Dr. J. A. Nederbragt in het huwelijk zal treden en van zuster Margaretha ik spel haar naam maar in het Hollandsch, want zij zelf is met onze taal goed vertrouwd. Zeer velen zullen zich haar herinneren.

Zusterhuis.

Zij heeft toch indertijd in „Eudokia“ te Rotterdam zich in de Hollandsche verpleegwijze geoeft en heeft op tal van plaatsen lezingen gehouden.

In de dagen, waarin ik er vertoefde, hield zij ook een voordracht over de ziekenverpleging voor den Studentenbond „Soli Deo Gloria“.

Het is zeker een typeerend verschijnsel, dat a.s. Hongaarsche predikanten daarin belangsteden en verzochten daarover te worden voorgelicht.

Het is bijna ondenkbaar, dat onze studenten een dergelijk verlangen zouden uiten.

En toch zit er iets aanbevelenswaardigs in, dat zij op deze wijze den praktischen kant van het leven willen leeren kennen.

Bethesda staat onder de ziekenhuizen in Budapest hoog aangeschreven.

Wat doet het Hollandsch, met name het Calvinistisch hart goed.

Want sinds den oorlog heeft ons Gerfo meerde volk zich voor deze inrichting warm geïnteresseerd, haar bijna in den letterlijken zin mee uit den brand geholpen en ook vóór dien met liefde gesteund.

Wordt overal in Hongarije de Hollandsche naam in ere gehouden, in Bethsda geschiedt dit in den overvloedigen trap.

— Eb en vloed.

Het is nog nauwelijks tien jaar geleden, dat er nippende predikanten nood hoerschte.

Van menigen kansel werden de ouders voor de conscientievraag gesteld, of zij er misschien geen schuld aan hadden, dat zoo weinige jonge mannen lyst betoonden om voor predikant te worden opgeleid.

Bieden zij hun kinderen wel genoeg de voortreffelijkheid van dit ambt voor?

Haalden zij het door hun kritiek misschien niet naar beneden?

Lieten zij zich niet door materialistische motieven drijven door de gedachten van hun zonen te leiden in een richting, waarin meer te verdienen viel?

En er zijn ouders geweest en er zijn jongelingen geweest, die door die taal werden getroffen.

Niet gaarne zouden wij den toevloed van theologische studenten in de laatste jaren uitsluitend

daaraan toeschrijven, maar dit was toch een faktor, welke niet zonder uitwerking bleef.

Thans echter toonen velen bedachtzaamheid, dat er spoedig een surplus aan predikanten zal komen.

Men ziet het schrikbeeld reeds voor oogen, dat er eerlang kandidaten zeer lang op een beroep zullen moeten wachten.

Wel een bewijs, hoe in betrekkelijk korten tijd de eb in vloed is veranderd.

Men mag dit niet als een ongewoon verschijnsel in onze kerken aanmerken.

In de dagen der Doleantie en nog lang daarna bestond er groote verlegenheid om predikanten.

Het waren de dagen, waarin enkele predikanten niet minder dan vijftig beroepen kregen.

Omstreeks 1900 trad echter kentering in.

Het kwam voor, dat kandidaten een jaar en soms langer tevergeefs naar een beroep uitzagen.

Men heeft hier dan ook te doen met iets normaal.

Ongerustheid baart dit niet.

Gelijk eb en vloed in het natuurlijke leven zekere regelmaat vertoonen, zoo ook in het kerkelijke.

Er kunnen voor hen, die in de theologie studeeren, eenige kritieke jaren aanbreeken.

Maar de normalisatie volgt daarop vanzelf.

Of wij die kritieke jaren zeer nabij achten?

Wij kunnen dit voorhands nog niet inzien.

Wie de statistiek over 1927 in ons Jaarboek opslaat, leest daarin: „Het aantal dienstdoende predikanten vermeerderde met 21, doch verminderde met 16.“

Er waren (Rijn-Pruisen, de classes Batavia, Oostfriesland, Bentheim, Buenos Aires niet meegerekend) 221 vakatures. Het getal van die vakatures nam met slechts zes af.

Een cijfer, men zal het moeten toegeven, dat schier niet meetelt.

Daartegenover staan echter andere feiten.

Onze groote steden roepen om meer predikanten. En men blijft daarvoor gelukkig niet doof.

Vooral de randkerken der groote steden breiden het aantal predikantsplaatsen gedurig uit. En ware het niet, dat het vaak zoo moeilijk valt om een vakature vervuld te krijgen — zijn er geen kerken, die ontmoedigd werden door het gedurig bedanken van beroepen? — men zou nog veelvuldiger tot uitbreiding overgaan.

In elk geval moeten die kerken, die per predikant een te groot zielental tellen, op hun roeping gewezen om nu God kentering van gelij geeft, daarvan ook gebruik te maken.

Daarenboven zullen de zending en straks ook de evangelisatie steeds om meer predikanten vragen.

Wij zouden er dan ook sterk op willen aanhouden, om deze zaak niet van den kleinen kant te bezien.

Het arbeidsveld van Gods koninkrijk is zoo groot. Nog zooveel werk blijft ongedaan.

Nog zooveel grond ligt braak.

Indien alles naar eisch geschiedde, wie zou het kunnen berekenen, hoeveel arbeiders in den wijngaard er nog te kort komen?

Liever denke men daarover na.

Liever scherpe men dat besef bij elkander op, dan dat men middelen berame om kunstmatig het getal predikanten te verminderen.

Er is hier plaats voor een gezond idealisme.

Natuurlijk mag zulk een idealisme ook van onze aankomende theologen verwacht.

Men houde het hun in allen ernst voor, dat het predikantschap niet is een beroep, maar een roeping.

HEPP.

HET BOEK VAN DE WEEK.

J. Saks: Busken Huet en Potgieter. Brussel, Rotterdam.

Het boek, waarvan we den titel hierboven af-schreven, kan beschouwd worden als een eerherstel. Een eerherstel, dat niet overbodig is, nu twee Leidsche hoogleeraren Busken Huet als karakter (het is voor de zoveelste maal) hebben gewogen, maar te licht bevonden.

Saks heeft, naar het ons voorkomt, in dit bij uitstek inzichtgevend werk, Huet op afdoende wijze gerehabiliteerd en de zaak, waarvan het bekende Geval-Huet tusschepunt uitmaakt, uit de onzuivere sfeer van sympathieën en antipathieën uitgebracht en ze objectief, psychologisch, historisch, kritisch onderzocht en besproken. Laat ons kortelijk hooren, tot welk resultaat zijn serieuze onderzoek heeft geleid.

In 1865 ontstond in de redactie van De Gids, het door Potgieter opgerichte maandblad, een conflict. Huet had twee artikelen geschreven over politieke onderwerpen: „Een Avond aan het Hof“ en „De Tweede Kamer en de Staatsbegroting“. Hierin lei de literator op weinig binnenspelende wijze zijn politieke incompetentie bloot. De politieke redactieleden stelden den eisch, dat Huet zelf in de bladen zou bekendmaken, dat zijn artt. waren opgenomen „zonder medeweten der juridische fakulteit te Leyden“ en dat hij zich voortaan van alle politieke schijfverij zou onthouden. Huet gáát en Potgieter volgt hem in de verbanning.

Deze gebeurtenis nu schiep een precedent voor het Geval, drie jaar later. Er was iets in Huet gebroken. Reeds überhaupt was hij geen groot menschenvriend en had hij zijn genegenheid beperkt tot een kleinen kring, waartoe de mederedacteuren van „De Gids“ behoorden. Uit dezen kleinen kring zag hij zich thans weggeduwd. En al was Potgieter met hem gegaan, het scheen, dat hij ook zijn vriendschap had verloren. „Dat ik in Holland vrienden had, heb ik in de laatste jaren aan niets kunnen bespeuren“, schrijft hij uit Indië aan Potgieter.

In de tweede plaats geeft Saks een duidelijk overzicht van Huet's lotgevallen, róór hij naar Indië ging. Na 't uittreden uit „De Gids“ trachtte hij Potgieter over te halen tot 't stichten van een nieuw of 't overnemen van een bestaand tijdschrift. Potgieter weigert koel en bits. „Zijn weigering den vroegeren toestand in nieuwen vorm te helpen herstellen, schijnt ons toe voor huns verdere verhouding „beslissend“ te zijn geweest.“ Immers, Busken Huet heeft zich door dit fiasco gedwongen gezien, zich geheel aan de journalistiek te geven, doch steeds heeft hij dit gevoeld als een knelende band, die hem belette zijn speciale talenten, die ongetwijfeld op literair gebied lagen, te ontplooiën. Hij was aan de „Opregte“ een (ruim betaalde, maar toch een) „bediende“. Zelf spreekt hij ergens van den „tijdroovenden en zieldoodenden arbeid“ aan de courant der Enschedé's.

Het verlies van vriendschap, de belemmering in de ontplooiing zijner talenten doen het verstaan, dat Huet uitzag naar verandering, verbetering van positie. Hij meende deze gevonden te hebben in de redactie van de „Java-Bode“ te Batavia. En zie hier nu het Geval: Huet, voor liberaal gehouden, benoemd redacteur van een liberale krant, liet zijn overtocht bekostigen door het konservatieve ministerie in Nederland op conditie, dat hij in Indië het gouvernement bij de handhaving van 't kultuurstelsel zou steunen in zijn strijd tegen de opponeerende liberale bladen. In 't kort is het dus de vraag: heeft Huet zich verkocht? Is hij „geen gave persoonlijkheid“ geweest? Zeldzaam scherpzinnig heeft Saks deze beschuldiging, o.a. door Prof. Colenbrander tegen Huet ingebracht ontleend en — weerleerd. Misschien blijft de handelwijze van den ex-predikant in deze zaak beneden de verwachting, die wij van hem meenden te mogen koesteren, maar dat zij een smet op zijn naam zou hebben geworpen, waardoor hij voorgoed uit de rij onzer groote mannen behoort geschrapt te worden, dit kan, dunkt ons, na dit boek niet meer worden staande gehouden.

Dacht Huet in koloniale zaken liberaal?

„Het is niet waarschijnlijk, dat Huet zich in het verleden met dit enigszins exotische veel meer dan met de interne politieke en economische vraagstukken heeft beziggehouden.“ In een schrijven aan Groen van Prinsterer, om voorspraak bij Minister Graaf van Zuylen, erkent hij te dezen opzichte „een leek“ te zijn. Van beginselverraad, van verkoopen van een overtuiging kan derhalve moeilijk sprake zijn. We weten niet, hoe hij vroeger oordeelde over de koloniale politiek, maar dat hij er zich in beslist liberalen geest over uitgelaten zou hebben, betwijfelen wij, op grond hiervan alleen reeds, dat in dat geval Huet's tegenstanders en beschuldigers van zestig jaar geleden en van nu daarop dan wel alle aandacht zouden hebben gevestigd. Intusschen staat het blijkens een brief van Multatuli, 18 Dec. '67 vast, dat Huet, vóór hij er aan dacht zich met de regering over het in geding zijnde mandaat in verbinding te stellen, in zake de kwestie dior dagen min of meer bewust, maar in elk geval partijganger was van 't gouvernement.

Waarvan dus Huet beschuldigd kan worden is niet karakterzwakte, maar hoogstens lichtvaardigheid, om op zulk een onzeewaardig schip uit te varen.

„Want zichzelf een leek schattend ten opzichte van koloniale vraagstukken, stelde hij zich bloot aan het gevaar van subsidie te hebben ontvangen in verband met een houding, die hij bij een door hem zelf niet voor onmogelijk gehouden verandering van inzicht als eerlijk man zou moeten prijsgeven. Vandaag haar bondgenoot, kon hij morgen zich verplicht zien eene regering te bestrijden, die hij wegens de van haar ontvangen financiële hulp geneigd moest blijven te steunen.“

De andere zijde van het Geval betrof Van Dorp, den uitgever van de „Java-Bode“. Prof. Colenbrander beweert eigenlijk weinig minder dan dat Huet zijn a.s. principaal zou hebben misleid. Daartegenover stelt Saks, dat Huet niet wist, hoe de eigenaar van de „Java-Bode“ op zijn onloodsing der krant in konservatieven geest zou reageren. Van misleiding zou alleen kwesie kunnen zijn, wanneer Huet zich op stuk van koloniale politiek tegenover Van Dorp als liberaal had uitgegeven. Bij de onderhandelingen is er echter blijkbaar geenerlei afspraak gemaakt of voorwaarde gesteld, wat dit punt betreft.

En wat misschien het meest afdoende argument tegen Prof. Colenbranders beschuldiging is, is dat Van Dorp Huets politieke leiding, ook toen hij zag, dat ze in andere banen ging dan die van